

Het is op dit moment hét fokbedrijf in de VS. En dat komt niet alleen door de 60 excellente dieren in de 160-koppige veestapel, maar vooral door de showsuccessen van de verkochte koeien. 'Wij fokken ze, anderen gaan ermee naar de keuring. Betere reclame is er niet.'

Joe, Dennis en Matt Engel: 'We zoeken vooral stieren die geen schade toebrengen aan de koeien, we hebben veel te verliezen'

'Dit is nou een perfecte vaars.' Joe Engel wijst Luck-E Advent Trixy aan. 'Ze heeft een geweldig diepe eerste rib, breedte tussen de voorbenen en daarmee een heel zwaar, stijgend front, zeg maar gerust lomp. Dat moeten vaarzen meteen al hebben, want dat krijgen ze niet meer naarmate ze ouder worden. In het front ligt tenslotte de motor van de melkproductie. Daarachter komt een open rib en extreem veel melktype.' Trixy, die 88 punten kreeg, is bovendien voorzien van een super kwaliteitsuier, vindt Joe. 'En ze heeft sterke benen, een goede koe kan niet zonder sterke benen.'

Kracht én melktype

Kracht in combinatie met een enorm melktype, het zijn de handelsmerken van Luck-E, gevestigd in Hampshire (Illinois), zo'n drie kwartier ten zuiden van Madison. 'We hebben dit jaar na de World Dairy Expo al meer dan 400 bezoekers gehad. De embryo's zijn uitverkocht.'

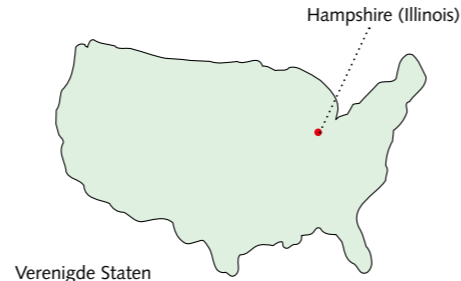
De resultaten op Luck-E spreken tot de verbeelding. Het afgelopen jaar kregen maar liefst 33 koeien de excellentstatus. In normale jaren zijn dat er overigens ook 30. In de propvolle jongveestallen lopen zo'n 280 kalveren en pinken die tot negen maanden een duur hooi- en eiwit-rantsoen krijgen om zo kwaliteitsuiers te krijgen. Iets meer dan de helft komt uit excellente moeders. Slechts 30 vaarzen heeft het bedrijf nodig voor de vervanging van de veestapel, maar het merendeel kalft af en wordt verkocht. 'Ons doel is goede koeien fokken, laat anderen er maar mee naar de keuring gaan,

betere reclame kunnen we niet krijgen.' Toch fokken vader Dennis (60) en zijn zonen Matt (35) en Joe (27) niet voor de show. 'Onze koeien moeten presteren in ligboxensystemen en op commerciële melkveebedrijven. Het moeten gewoon sterke en échte melkkoeien worden.'

Koeien met fokkracht

Jarenlang kocht de familie Engel fokmateriaal aan, vooral uit Canada, en verkochten dat weer door. 'We hebben koe-

families in de stal gehaald die fokkracht doorgeven; zij hebben het fundament in onze veestapel gelegd', aldus Joe, die vertelt dat ze nu zo'n acht jaar de stal helemaal gesloten houden. 'Ons doel is om koeien te fokken met een lange levensduur die veel melk produceren. Maar we hebben wel naar de koeien zelf gekeken, we hebben nooit iets met indexen gedaan.' Om hun fokdoel te bereiken, maken de veehouders veel gebruik van embryo-transplantatie. 'We spoelen de koeien één of twee keer en dan zijn ze te koop', geeft Joe aan. 'Alles is bij ons te koop,

Verenigde Staten

'Alles is te koop'

Familie Engel uit Illinois kreeg het afgelopen jaar 33 excellente koeien

maar alleen nadat we er zelf eerst embryo's uit gehaald hebben. Zo fokken we een nog betere volgende generatie en houden we een voorsprong.' Luck-E verkoopt jaarlijks 80 tot 100 stieren – 'we verlesen ze het liefst, 5000 dollar vinden we te weinig' – en ook nog eens 100 vrouwelijke dieren, vaak in de tweede lactatie en al drachtig gescand, waarbij het geslacht van het kalf ook al bekend is. 'Dat kan onze dierenarts al zien op dag 50.' Het hoogste bedrag dat vader en zoons

De 160 melkkoeien worden gemolken op de 2 x 19-grupstal

Engel ooit kregen voor een koe was 100.000 dollar. Ook ivf passen ze bij een aantal koeien toe, zoals bij de bijzonder vrouwelijke, met 92 punten opgenomen Adventdochter Luck-E Kalotta. 'We gebruiken gesekst sperma, van welke stier dan ook. Dat wordt ter plekke gesekst.' Overigens zijn de ontvangsters vooral angusdieren. 'Ze geven 67 procent dracht, inclusief tweede- en derdeklasse-embryo's en ze kalven gemakkelijk af.' Het totale aantal melkkoeien op Luck-E

bedraagt 160 stuks, waarvan meer dan de helft vaarzen is. 'Nee, aan uitbreiden denken we niet', zegt vader Dennis. 'We willen het als gezin allemaal nog kunnen rondzetten.' Ook aan een nieuwe melkstal denkt de familie niet. De koeien worden in een 2 x 19-melkstal gemolken, of beter gezegd, op de grupstal waar standaard 38 apparaten hangen. 'Vier keer moeten we wisselen, tweeënhalve uur zijn we bezig. Als we een andere melkstal bouwen wil je ook weer meer melken, moet je meer jongvee hebben en andere huisvesting; voor ons is het zo in balans', luidt de nuchtere redenering. De gemiddelde dagproductie ligt op bijna 32 kg melk met 4,1% vet en 3,2% eiwit.

Gevarieerde stierkeus

Op het inseminatielijstje staan Talent, Laurin ('lang en melktypisch'), Boliver en de in Nederland niet beschikbare Advent (v. Kite). 'Als vaarzen zijn de Advents niet zo speciaal, als ze droogstaan mag je ze graag en als tweedekalfs houd je van ze',

geeft Joe aan. De Goldwyns noemt hij écht goed. 'Ze komen bij ons wel uit sterke koeien, maar op andere bedrijven is er ook een grote middenmoot.' Talent moet gebruikt worden op massieve koeien. 'Dan krijg je ze lang en groot, met goede uiers en een ideaal kruis.' De Dundees hebben de Amerikaanse fokker verrast. 'Ze zijn heel massief en hadden als pink zo'n droge, korte nek, maar hun uiers zijn super en ze melken geweldig.' Durham is ook een van de favorieten, meldt Joe. 'Maar we gebruiken liever zijn zonen, die zijn completer.'

Bij de stierkeuze valt op dat de veehouders zowel Advent als Dundee als Talent nog steeds gebruiken. 'We gebruiken geen nieuwe stieren omdat ze toevallig nieuw zijn. We zoeken vooral stieren die geen schade toebrengen aan onze koeien; we hebben veel te verliezen', zegt Joe, die aangeeft dat een stier als Boulet Charles een belangrijke fundamentstier is geweest. Bij de beste stieren noemt Joe ook Skychief, Starbuck en Triple Threat. 'Die gaf ze ook nog eens rood. Met het gebruik van roodfactorstieren als Talent en Advent komen er meer rode koeien. Dat willen we graag, dat verhoogt de marktwaarde enorm.'

Alice Booij

